

73-389-01 פשעי מדינה

שם המרצה: ד"ר עדה יורמן

סוג הקורס: סמינר

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: ב היקף שעות: 2 ש"ס

א. מטרת הקורס:

הקורס נועד לבחון את המושג פשעי מדינה במרחב התיאורטי ובמרחב הגלובלי והמקומי.

ב. תוכן הקורס:

המחקר הקרימינולוגי המסורתי התמקד בפשעים המבוצעים על ידי יחידים או קבוצות ואלה כללו בעיקר: פשעי רחוב, עבירות אלימות, עבירות רכוש, עבריינות צווארון לבן, עבירות מין ועוד. בעשורים האחרונים החלה הקרימינולוגיה לעסוק בקטגורית פשעים נוספת, פשעי מדינה. קטגוריה זו צמחה מתוך מודעות גוברת והולכת לחשיבותן של זכויות אדם והכרה בכוחה הבלתי מוגבל כמעט של המדינה המודרנית. במהלך הקורס נבחן היבטים תיאורטיים של פשעי המדינה תוך התמקדות בדוגמאות מהעולם המערבי.

מהלך השיעורים:

הרצאות פרונטאליות תוך שימת דגש על דיון עם הסטודנטים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא	
2	מהם פשעי מדינה	Chambliss, W. J. (1989). State-Organized Crime. <i>Criminology</i> 27 (2): 183-208.
3-4	זכויות אדם	Barak, G. (1990). Crime, Criminology and Human Rights: Towards an Understanding of State Criminality. <i>The Journal of Human Justice</i> . 2 (1): 11-28
5-6	זכויות אדם	בג"צ 73/53 חברת קול העם בע"מ נגד שר הפנים, פ"ד ז 871
7	זכויות אדם	בג"צ 680/88 שניצר נגד הצנזור הצבאי הראשי, פ"ד מב (4) 622
8-9	המשפט הבינלאומי	

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
10-11	סחר בבני אדם	
12	סיכום	

ג. חובות הקורס:

נוכחות בהרצאות
בחינה בתום הסימסטר

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון הבחינה

ד. ביבליוגרפיה:

כללי

אגמבן ג' (2009). מצב החירום. בתוך: לפנים משורת הדין: החריג ומצב החירום: סמינריון ון ליר (215-129). תל אביב: הקיבוץ במאוחד.

אגמבן, ג' (2003). הומוסאקר: הכוח הריבוני והחיים החשופים. בתוך: ש' לביא (עורך) טכנולוגיות של צדק, משפט, מדע וחברה (395-434). תל אביב: הפקולטה למשפטים.

Bassiouni.C.M (2011). Crimes of state and Other Forms of Collective Group Violence by NonstateActors in *State Crime Current Perspectives*. Rothe, Dawn L. and Christopher W. Mullins (Eds.) NJ: Rutgers University Press.

Chambliss, W. J. (1989). State-Organized Crime. *Criminology* 27 (2): 183-208.

Cohen, S. (1993). Human Rights and Crimes of the State: the Culture of Denial. *Australia & New Zealand Journal of Criminology*, 26, pp. 97-115.

Rothe, Dawn L. (2009). *State Criminality: The Crime of all crimes*. USA: Lexington Books.

Green, p., T. Ward. (2000). State Crime, Human Rights, and the Limits of Criminology. *Social Justice* 27 (1) 101.

Lasslett, K. (2014). Understanding and responding to state crime: a criminological perspective. In: I. Bentakes, and E. Mylonaki (ed.) *Criminological approaches to criminological law* (68-92). Cambridge university press.

זכויות אדם

Barak, G. (1990). Crime, Criminology and Human Rights: Towards an Understanding of State Criminality. *The Journal of Human Justice*. 2 (1): 11-28

אלמוג, ע' (1999). מזכותנו על ארץ ישראל לזכויות האזרח ומדינה יהודית למדינת חוק: מהפכת המשפט בישראל ומשמעותיה התרבותיות. *אלפיים*, 18, ע"מ 132-77.

בג"צ 73/53 חברת קול העם בע"מ נגד שר הפנים, פ"ד ז 871
בג"צ 680/88 שניצר נגד הצנזור הצבאי הראשי, פ"ד מב (4) 622
ע"א 105/93 ראם נגד עיריית נצרת עילית ואחרים פ"ד מז (5) 189

[נגיש דרך המאגר המשפטי נבו](#)

כהן, ע', כהן, ס' (2014). *יורים ושופטים: בטחון ומשפט בישראל*. תל אביב: ידיעות אחרונות והקריה האקדמית אונו.
קרמניצר, מ', שני, י' (2019). האיסור המוחלט של עינויים ויחס אכזרי, בלתי אנושי או משפיל: ההיית או חלמתי חלום? -עמדתו של המשפט הישראלי בסוגיית שיטות החקירה. *משפט ועסקים*, כ"ה, 1-26.

סחר בבני אדם

אלוני-סדובניק, ר' (2013). הסרסור הנסתר: העיתונות הישראלית כחוליה בשרשרת הסחר בנשים- היבטים משפטיים וכלכליים של מודעות פרסום לשירותי זנות. בתוך: א' הרצוג, א' שדמי (עורכות). *בשר ודמים: זנות סחר בנשים ופורנוגרפיה בישראל* (19-44). חיפה: פרדס.

דהאן קלב, ה' וכרמי א' (2013). המדינה כסרסור. בתוך: א' הרצוג, א' שדמי (עורכות). *בשר ודמים: זנות סחר בנשים ופורנוגרפיה בישראל* (19-44). חיפה: פרדס.

זרים במדינת ישראל

לבנקרון, נ' (2013). [על פסק דינה של "האסירה איקס"](#). מבזקי הארות הפסיקה, 3, 4-10.

קמפ, א', רייכמן, ר' (2000). זרים במדינה יהודית הפוליטיקה החדשה של הגירת עבודה בישראל. *סוציולוגיה ישראלית*.
3 (1), 79-110

קמפ, אדריאנה ורייכמן, רבקה (2008). *עובדים וזרים: הכלכלה הפוליטית של הגירת עבודה בישראל*. ירושלים: מכון
ון ליר.

יונה, י' (2005). בזכות ההבדל: הפרויקט הרב תרבותי בישראל. ירושלים: מכון ון ליר.

Taylor, c (1994). The Politics of recognition. In Amy gutmann (ed.) *Multiculturalism*. Princeton
University Press, pp. 25-73.